

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2014 roku

Sąd Rejonowy w Białymstoku, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Elżbieta Dorota Cylwik

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Masłowska

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2014 roku w Białymstoku

sprawy z powództwa małoletnich P. M. i D. M. reprezentowanych przez ustawową przedstawicielkę J. M.

przeciwko R. M.

alimenty

I. Zasądza od pozwanego R. M. na rzecz małoletniego powoda D. M. tytułem alimentów kwotę po 600 (sześćset) złotych miesięcznie i na rzecz małoletniej powódki P. M. tytułem alimentów kwotę po 600 (sześćset) złotych miesięcznie, płatną z góry, do 10-go każdego miesiąca J. M. jako ustawowej przedstawicielce dzieci, poczynając od dnia 23 października 2013 roku, z 13 % w stosunku rocznym, a w przypadku ich zmiany z ustawowymi odsetkami – w razie zwłoki w płatności rat.

II. Oddala powództwo w pozostałej części.

III. Nakazuje pobrać od pozwanego R. M. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem opłaty stosunkowej.

IV. Zasądza od pozwanego na rzecz J. M. kwotę 1 200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

V. Wyrokowi w punkcie I-szym nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Ustawowa przedstawicielka J. M., działając w imieniu małoletnich powodów P. i D. M., wniosła o zasądzenie od pozwanego R. M. tytułem alimentów kwoty po 1.200 zł miesięcznie na rzecz powódki P. M. oraz kwoty po 1.000 zł miesięcznie na rzecz powoda D. M., poczynając od dnia wniesienia powództwa, tj. 23.10.2013 roku oraz o zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu swego żądania podała, że powodowie pochodzą ze związku małżeńskiego jej i pozwanego. We wrześniu 2013 roku pozwany wyprowadzając się zabrał wspólne oszczędności, zaoferował również, że będzie łożył na dzieci kwotę 500 zł miesięcznie, jednak kwota ta nie wystarcza na zaspokojenie ich potrzeb (k. 2-3).

Pozwany R. M. ostatecznie uznał powództwo do kwoty po 500 zł za rzecz każdego z powodów (k. 97, znacz. czas. 00:01:22).

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletnia P. M., urodzona (...) w B.. i małoletni D. M. urodzony (...) w B., pochodzą z małżeństwa J. i R. M.. Aktualnie pomiędzy rodzicami dzieci nie toczy się postępowanie o rozwód lub separację (odpisy aktów urodzenia k. 6-7, odpis aktu małżeństwa k. 8).

Małoletnia P. M. ma 10 lat. Uczęszcza do klasy IV szkoły podstawowej, w szkole korzysta z obiadów, które są refundowane. Jest zdrowa. Małoletnia uczęszcza na zajęcia dodatkowe z judo, ich koszt to 70 zł miesięcznie. Obecnie wraz z matką i bratem mieszka w B. w wynajętym mieszkaniu (faktura k. 43, wyjaśnienia przedstawicielki ustawowej k. 74v-75, znacz. czas. 00:17:55, k. 99 znacz. czas. 00:38:08).

Małoletni D. M. ma 5 lat. Uczęszcza do „zerówki”, która jest bezpłatna. W szkole korzysta również z refundowanych obiadów. Jest dzieckiem ogólnie zdrowym, ale jest zarażony glistą ludzką. Nie uczęszcza na płatne zajęcia dodatkowe. Wraz z matką i siostrą mieszka w B. w wynajętym mieszkaniu (wyjaśnienia przedstawicielki ustawowej k. 74v-75, znacz. czas. 00:17:55, k. 99 znacz. czas. 00:38:08).

Ustawowa przedstawicielka powodów J. M. ma 32 lata. Posiada zawód technolog żywienia zbiorowego. Jest zamężna z pozwanym, nie toczy się sprawa o rozwód, ani separację, poza małoletnimi powodami nie ma innych dzieci. Podejmowała prace dorywcze, obecnie przeprowadziła się z dziećmi do B., gdzie mieszkają w wynajętym mieszkaniu, poszukuje pracy. Posiada majątek wspólny z mężem w postaci maszyn rolniczych, zboża oraz samochodu F. (...), który użytkuje. W utrzymaniu pomaga jej rodzina, w szczególności ojciec i brat. Czynnosc za mieszkanie wynosi 670 zł (wyjaśnienia przedstawicielki ustawowej k. 74-75, znacz. czas. 00:04:13, k. 98v-99 znacz. czas. 00:37:12).

Pozwany R. ma 31 lat, wykształcenie podstawowe. Utrzymuje się z prac dorywczych, osiągając dochód w granicach 1.000 zł miesięcznie – naprawia maszyny rolnicze, ma także własne maszyny rolnicze, którymi pracuje wiosną i latem. Za usługi żniwne latem 2013 roku uzyskał dochód ok. 12.000 zł. Prowadzi też gospodarstwo rolne, które obsiewa zbożem. Ma ziemię, którą dzierżawi znajomemu, w zamian otrzymuje dotacje i opłaca podatek. Jest żonaty z przedstawicielką ustawową, poza powodami nie ma innych dzieci. Mieszka u kolegi, za mieszkanie płaci mu 100 zł miesięcznie. Wraz z żoną posiada majątek w postaci maszyn rolniczych, zboża i samochodu F. (...), który użytkuje żona. Wraz z żoną mają zadłużenie w KRUS w kwocie ok. 3.000 zł. W toku postępowania dobrowolnie łożył na dzieci 500 zł, a później 300 zł (odpowiedź na pozew k. 16-17, zaświadczenia k. 22-23, wyjaśnienia pozwanego k. 75 znacz. czas. 00:39:55, k. 99-99v znacz. czas. 00:45:57).

Sąd zważył, co następuje:

Artykuł 133 § 1 kro stanowi, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z kolei art. 135 § 1 kro stanowi, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy, określenie wysokości alimentów od każdego z rodziców na rzecz dziecka stanowi wypadkową usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego oraz wkładu osobistych starań rodzica w utrzymanie i wychowanie dziecka (uzasadnienie uchwały z dnia 1 lipca 1974 roku III CZP 41/74, OSCP z 1974 roku, nr 5 poz. 76). Usprawiedliwione potrzeby powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

Analiza ustalonych okoliczności prowadzi do wniosku, że co do zasady powództwo o zasądzenie bieżących alimentów jest uzasadnione, bowiem małoletni są dziećmi pozwanego, nie są w stanie utrzymać się samodzielnie, nie posiadają też majątku, z którego dochody pozwalałyby na zaspokojenie ich kosztów utrzymania i wychowania. W pierwszej kolejności należało ustalić więc na jakim poziomie kształtują się ich usprawiedliwione potrzeby.

Celem ustalenia potrzeb małoletnich oraz możliwości majątkowych i zarobkowych osób zobowiązanych do alimentacji, Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków A. S. i K. S..

Świadek A. S. jest ojcem przedstawicielki ustawowej. Do końca 2013 roku powodowie wraz z matką mieszkali w jego domu, wcześniej zaś, do września 2013 roku mieszkał tam również pozwany. Wskazał, iż pozwany naprawia maszyny rolnicze, dorabia jako mechanik, sam płacił mu za naprawę 2.000-3.000 zł, poza tym wykonuje usługi rolnicze, np. koszenie, otrzymuje za to 350 zł za godzinę. W posiadaniu pozwanego znajdują się maszyny rolnicze, natomiast przedstawicielka ustawowa jest w posiadaniu zboża. Poza tym pozwany zna się na budownictwie, wykończeniówce. Wskazał, że pomagał córce w utrzymaniu dzieci po wyprowadzce pozwanego, przekazywał jej 300 zł, 500 zł (k. 97v-98 znacz. czas. 00:03:23).

Świadek K. S. jest bratem przedstawicielki ustawowej. W 2013 roku pracował u pozwanego przy koszeniu zboża kombajnem, pozwany zarobił wtedy 17.000 zł, z czego opłacił wynagrodzenie świadka oraz koszty paliwa, przy tym pozwany kosił zboże też samodzielnie, drugim kombajnem. Wskazał, że pozwany pracuje w warsztacie, gdzie naprawia maszyny rolnicze. Zdaniem świadka standard życia stron, do czasu gdy mieszkali razem, był dość wysoki. Świadek uważa, że pozwany jest w stanie zarobić 4.000-5.000 zł miesięcznie. Wskazał również, iż pomaga siostrze finansowo, wozi małą P. na treningi z judo. Świadcowi wiadomo jest, że pozwany sprzedawał mieszankę siana ze słomą, za co mógł zarobić 2.000-3.000 zł (k. 98-98v znacz. czas 00:20:34).

Sąd podszedł do oceny zeznań świadków z dużą ostrożnością, bowiem są to osoby bliskie dla przedstawicielki ustawowej. Jednakże dał wiarę zeznaniom świadków w zakresie źródeł utrzymania pozwanego. Natomiast kwestie związane z możliwymi zarobkami pozwanego poruszane przez obu świadków są to kwestie ocenne i w tym zakresie pozostają w gestii Sądu, nie zaś świadków. Zeznaniom świadków w tej części nie należało dać wiary, także mając na uwadze wyjaśnienia przedstawicielki ustawowej, która wskazywała, iż miesięcznie do dyspozycji rodzina miała kwotę około 2.000 zł.

Ustawowa przedstawicielka miesięczny koszt utrzymania małoletniej P. określiła na kwotę 1.400 zł, na którą składają się wydatki na wyżywienie – 200 zł, środki czystości – 60 zł, rozrywkę, wydatki szkolne oprócz wyprawki – 30-40 zł, zajęcia judo – 70 zł, odzież – 150 zł, partycypacja w kosztach utrzymania mieszkania; koszt utrzymania młodszego syna D. określiła zaś na kwotę 1.200 zł, w skład której wchodzi wydatki na wyżywienie – 200 zł, środki czystości – 30 zł, rozrywkę – 60-70 zł za jedną zabawkę, wydatki szkolne, odzież – 100 zł, partycypacja w kosztach utrzymania mieszkania.

Wydatki na małoletnich wskazane przez przedstawicielkę ustawową na rozprawie w dniu 18.12.2013 roku Sąd uznał za są odpowiednie i uzasadnione do potrzeb małoletnich i możliwości majątkowych i zarobkowych osób obowiązanych do alimentacji, jednakże w ocenie Sądu podane koszty utrzymania małoletnich powodów są zawyżone i przekraczają ich usprawiedliwione potrzeby. Dzieci stron są ogólnie zdrowe, przedstawicielka ustawowa nie wskazywała, by ponosiła koszty związane z leczeniem małoletniego D. od glisty ludzkiej. Co więcej, na rozprawie w dniu 18.12.2013 roku słuchana informacyjnie przedstawiła koszty utrzymania małoletnich znacząco odbiegające pod względem wysokości od tych wskazanych w pozwie. Przedstawicielka ustawowa wskazała wówczas, iż w czasie, gdy mieszkała z mężem i dziećmi, mieli do dyspozycji około 2.000 zł miesięcznie na całą rodzinę z dochodów osiągniętych przez pozwanego z tytułu świadczonej pracy w zakładzie mechanicznym, oraz oszczędności pochodzące z usług świadczonych przez pozwanego rolnikom podczas prac polowych. W ocenie Sądu usprawiedliwione potrzeby obojga powodów zamykają się w kwocie po ok. 900 zł na każde z nich w skali miesiąca.

Niewątpliwie uzasadnione koszty utrzymania małoletnich zwiększyły się od czasu, gdy wraz z matką przeprowadzili się do B.. Poprzednio przedstawicielka ustawowa wraz z powodami zamieszkiwała w domu swojego ojca i dokładała do opłat około 100-300 zł miesięcznie do opłat. Obecnie zaś ponosi samodzielnie koszty wynajmu mieszkania w kwocie 670 zł.

Na uzasadnione koszty utrzymania małoletniej P. M. składają się wydatki na: wyżywienie – 200-250 zł miesięcznie, odzież 50 zł miesięcznie, środki czystości 50 zł miesięcznie, wydatki szkolne, w tym wycieczki, wyjścia – 50 zł miesięcznie, część kosztów utrzymania mieszkania – 220 zł miesięcznie, zajęcia judo – 70 zł miesięcznie, a także koszty ewentualnego, doraźnego leczenia, dojazdów na zajęcia z judo, rozrywki.

Zaś na uzasadnione koszty utrzymania małoletniego D. składają się wydatki na: wyżywienie – 200-250 zł miesięcznie, odzież 50 zł miesięcznie, środki czystości 50 zł miesięcznie, wydatki szkolne – 50 zł miesięcznie, część kosztów utrzymania mieszkania – 220 zł miesięcznie, a także koszty ewentualnego, doraźnego leczenia, rozrywki.

Drugą przesłanką rzutującą na wysokość obowiązku alimentacyjnego są możliwości zarobkowe rodziców. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji określają zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś zarobki, które rzeczywiście uzyskuje.

W ocenie Sądu obecnie ustawowa przedstawicielka nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych - ona także powinna partycypować w kosztach utrzymania małoletnich. Obecnie nie pracuje, w celu znalezienia pracy przeprowadziła się wraz z dziećmi do B., wcześniej natomiast podejmowała prace dorywcze, z których uzyskiwała dochód ok. 300 zł. Zdaniem Sądu, jest ona w stanie znaleźć pracę, która pozwalałaby jej na uzyskiwane dochodów w granicach ok. 1.200 zł miesięcznie. Dodatkowo przedstawicielka ustawowa jest w posiadaniu ok. 20 ton zboża oraz kombajnu, które są składnikami majątku wspólnego. Ze sprzedaży zboża mogłaby uzyskać ok. 5.000-6.000 zł, którą to kwotę może przeznaczyć na potrzeby małoletnich, a także na spłatę kredytu zaciągniętego na zakup pralki. Natomiast w okresie letnim mogłaby wypożyczać kombajn i uzyskać dochód również z tego tytułu. Zauważyć przy tym należy, iż swój obowiązek alimentacyjny spełnia ona również poprzez zapewnienie dzieciom osobistej opieki i starań o ich wychowanie. Jednak małoletnie dzieci stron nie całodobowej opieki, dlatego też przedstawicielka ustawowa powinna dokładać wszelkich starań w znalezieniu pracy, która zapewniałaby jej odpowiedni dochód i partycypację w kosztach utrzymania małoletnich.

Sąd wskazuje, że również pozwany w pełni nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowych, uznając uzyskany przez niego miesięczny dochód za zaniżony na potrzeby niniejszego postępowania. Niewątpliwie bowiem, możliwości zarobkowe pozwanego są większe niż przedstawicielki ustawowej. Uzyskuje on dochody z tytułu naprawy maszyn rolniczych, wiosną i latem świadczy rolnikom usługi przy pomocy posiadanych maszyn, uprawnia własne gospodarstwo, a ponadto otrzymuje dotacje unijne z posiadanej ziemi. Pozwany sam wskazał, iż w okresie letnim zarobił około 12.000 zł za wykonywanie usług żniwnych. Dodatkowo należy wskazać, iż pozwany wyprowadzając się zabrał kwotę 12.000 zł stanowiących oszczędności stron. W ocenie Sądu, pozwany jest w stanie uzyskać ze wszystkich źródeł średnie miesięczne zarobki w kwocie około 3.000 zł, a tym samym ponosić uzasadnione koszty utrzymania małoletnich w większej kwocie, niż przedstawicielka ustawowa.

Rozkładając ciężar obowiązku alimentacyjnego między obojga rodziców Sąd wziął pod uwagę uzasadnione koszty utrzymania małoletnich oraz możliwości majątkowe i zarobkowe rodziców i uznał, iż pozwany jest w stanie łożyć na każde z dzieci kwotę po 600 zł miesięcznie. Pozostałe koszty utrzymania dzieci, tj. kwota po 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów, obciążają przedstawicielkę ustawową małoletnich.

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 133 § 1 kro i art. 135 § 1 i 2 kro Sąd zasądził od pozwanego na rzecz małoletniej powódki P. M. oraz małoletniego powoda D. M. alimenty w kwocie po 600 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, oddalając żądanie ponad tę kwotę jako zbyt wygórowane.

Powództwo uwzględniono od dnia 23.10.2013 roku tj. od dnia wniesienia pozwu, uznając je za usprawiedliwione w tej dacie.

O kosztach sądowych orzeczono na mocy art. 100 kpc. Pozwany został również obciążony obowiązkiem zwrócenia przedstawicielce ustawowej połowy kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.200 zł. Koszty te ustalono na kwotę 2.400 w oparciu o § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano obligatoryjnie z urzędu na mocy art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

Sygn. akt II Ca 371/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Urszula Wynimko (spr.)
Sędziowie:	SSO Bogdan Łaskiewicz SSO Mirosław Konieczka
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsnowicz

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa P. M. i D. M.

przeciwko R. M.

o alimenty

na skutek apelacji powodów i pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 21 lutego 2014 r. sygn. akt IV RC 758/13

I. oddala obie apelacje;

II. zasądza od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwoty po 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Ustawowa przedstawicielka J. M., działając w imieniu małoletnich powodów P. i D. M., wniosła o zasądzenie od pozwanego R. M. tytułem alimentów kwoty po 1 200 zł miesięcznie na rzecz powódki P. M. oraz kwoty po 1 000 zł miesięcznie na rzecz powoda D. M., poczynając od dnia wniesienia powództwa, tj. 23 października 2013 roku oraz o zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Pozwany R. M. ostatecznie uznał powództwo do kwoty po 500 zł za rzecz każdego z powodów.

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku zasądził od pozwanego R. M. na rzecz małoletniego powoda D. M. tytułem alimentów kwotę po 600 zł miesięcznie i na rzecz małoletniej powódki P. M. tytułem alimentów

kwotę po 600 zł miesięcznie, płatną z góry, do 10-go każdego miesiąca J. M. jako ustawowej przedstawicielce dzieci, poczynając od dnia 23 października 2013 roku, z 13 % w stosunku rocznym, a w przypadku ich zmiany z ustawowymi odsetkami – w razie zwłoki w płatności rat (punkt I wyroku); oddalił powództwo w pozostałej części (punkt II); nakazał pobrać od pozwanego R. M. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 360 zł tytułem opłaty stosunkowej (punkt III wyroku); zasądził od pozwanego na rzecz J. M. kwotę 1 200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego (punkt IV wyroku) i wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności (punkt V wyroku).

Sąd Rejonowy ustalił, że P. M., urodzona (...) w B. i małoletni D. M. urodzony (...) w B., pochodzili z małżeństwa J. i R. M.. Aktualnie pomiędzy rodzicami dzieci nie toczyło się postępowanie o rozwód lub separację.

Sąd wskazał następnie, że małoletnia miała 10 lat i uczęszczała do klasy IV szkoły podstawowej. W szkole korzystała z obiadów, które były refundowane. Powódka uczęszczała na zajęcia dodatkowe z judo, ich koszt to 70 zł miesięcznie. Obecnie wraz z matką i bratem mieszkała w B. w wynajętym mieszkaniu. Małoletni zaś miał 5 lat i uczęszczał do „zerówki”, która była bezpłatna. W szkole korzystał również z refundowanych obiadów. Powód był dzieckiem ogólnie zdrowym, ale zarażonym glistą ludzką. Nie uczęszczał na płatne zajęcia dodatkowe. Sąd ustalił dalej, że ustawowa przedstawicielka powodów miała 32 lata. Posiadała zawód - technolog żywienia zbiorowego. J. M. była zamężna z pozwanym, nie toczyła się sprawa o rozwód, ani separację, poza małoletnimi powodami nie miała innych dzieci. Podejmowała prace dorywcze; obecnie przeprowadziła się z dziećmi do B., gdzie mieszkali w wynajętym mieszkaniu i poszukiwała pracy. Matka powodów posiadała majątek wspólny z mężem w postaci maszyn rolniczych, zboża oraz samochodu F. (...), który użytkowała. W utrzymaniu pomagała jej rodzina, w szczególności ojciec i brat. Czynsz za mieszkanie wynosił 670 zł. Z dalszych ustaleń Sądu I instancji wynikało, że pozwany miał 31 lat, wykształcenie podstawowe. Utrzymywał się z prac dorywczych, osiągając dochód w granicach 1 000 zł miesięcznie – naprawiał maszyny rolnicze, miał także własne maszyny rolnicze, którymi pracował wiosną i latem. Za usługi żniwne latem 2013 roku uzyskał dochód około 12 000 zł. Ojciec powodów prowadził też gospodarstwo rolne, które obsiewał zbożem. Był właścicielem gruntów rolnych, które dzierżawił znajomemu, w zamian otrzymując dotacje. R. M. był żonaty z przedstawicielką ustawową, poza powodami nie miał innych dzieci. Sąd ustalił, że pozwany mieszkał u kolegi, za mieszkanie płacąc mu 100 zł miesięcznie. Wraz z żoną pozwany miał zadłużenie w KRUS w kwocie około 3 000 zł. W toku postępowania dobrowolniełożył na dzieci 500 zł, a później 300 zł.

Przechodząc do rozważań w sprawie Sąd I instancji wskazał na przepisy art. 133 § 1 k.r.o. i art. 135 § 1 k.r.o. Analiza ustalonych okoliczności doprowadziła Sąd do wniosku, że co do zasady powództwo o zasądzenie bieżących alimentów było uzasadnione. Celem ustalenia potrzeb małoletnich oraz możliwości majątkowych i zarobkowych osób zobowiązanych do alimentacji, Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków A. S. i K. S., ale podszedł do ich oceny z dużą ostrożnością wskazując, że były to osoby bliskie dla przedstawicielki ustawowej. Dał im jednak wiarę w zakresie źródeł utrzymania pozwanego, nie podzielając ich twierdzeń w przedmiocie wysokości możliwych zarobków pozwanego.

W dalszej kolejności, Sąd Rejonowy uznał za odpowiednie i uzasadnione do potrzeb małoletnich oraz możliwości majątkowych i zarobkowych osób obowiązanych do alimentacji wydatki na małoletnich wskazane przez przedstawicielkę ustawową na rozprawie w dniu 18 grudnia 2013 roku, jednakże w jego ocenie, podane koszty utrzymania małoletnich powodów były zawyżone i przekraczały ich usprawiedliwione potrzeby. Sąd I instancji zaznaczył, że dzieci stron były ogólnie zdrowe, a przedstawicielka ustawowa nie wskazywała, aby ponosiła koszty związane z leczeniem małoletniego D. od glisty ludzkiej. Co więcej, słuchana informacyjnie przedstawiła koszty utrzymania małoletnich znacząco odbiegające pod względem wysokości, od tych wskazanych w pozwie. Przedstawicielka ustawowa wskazała wówczas, że w czasie, gdy mieszkała z mężem i dziećmi, mieli do dyspozycji kwotę około 2 000 zł miesięcznie na całą rodzinę z dochodów osiąganych przez pozwanego oraz oszczędności pochodzących z usług świadczonych przez pozwanego rolnikom podczas prac polowych. W ocenie Sądu I instancji, usprawiedliwione potrzeby obojga powodów zamykały się w kwocie około 900 zł na każde z nich w skali miesiąca. Sąd I instancji zwrócił uwagę, że uzasadnione koszty utrzymania małoletnich zwiększyły się od czasu, gdy wraz z matką przeprowadzili się do B.. Poprzednio, przedstawicielka ustawowa wraz z powodami zamieszkiwała w domu swojego ojca i dokładała do

opłat około 100 - 300 zł miesięcznie do opłat, obecnie zaś samodzielnie ponosiła koszty wynajmu mieszkania w kwocie 670 zł.

W ocenie Sądu Rejonowego, na uzasadnione koszty utrzymania P. M. składały się wydatki na: wyżywienie – 200-250 zł miesięcznie, odzież 50 zł miesięcznie, środki czystości 50 zł miesięcznie, wydatki szkolne, w tym wycieczki, wyjścia – 50 zł miesięcznie, część kosztów utrzymania mieszkania – 220 zł miesięcznie, zajęcia judo – 70 zł miesięcznie, a także koszty ewentualnego, doraźnego leczenia, dojazdów na zajęcia z judo, rozrywki. Na uzasadnione koszty utrzymania D. M. składały się natomiast wydatki na: wyżywienie – 200-250 zł miesięcznie, odzież 50 zł miesięcznie, środki czystości 50 zł miesięcznie, wydatki szkolne – 50 zł miesięcznie, część kosztów utrzymania mieszkania – 220 zł miesięcznie, a także koszty ewentualnego, doraźnego leczenia, rozrywki.

W dalszej kolejności, Sąd I instancji podjął się oceny możliwości zarobkowych rodziców małoletnich i stwierdził, że ustawowa przedstawicielka nie wykorzystywała obecnie w pełni swoich możliwości zarobkowych: nie pracowała - w celu znalezienia pracy przeprowadziła się wraz z dziećmi do B., wcześniej natomiast podejmowała prace dorywcze, z których uzyskiwała dochód około 300 zł. Zdaniem Sądu Rejonowego, była ona w stanie znaleźć pracę, która pozwalałaby na uzyskiwane dochodów w granicach 1 200 zł miesięcznie. Dodatkowo, Sąd przyjął, że przedstawicielka ustawowa była w posiadaniu około 20 ton zboża oraz kombajnu, które stanowiły majątek wspólny. Zdaniem Sądu, ze sprzedaży zboża mogłaby uzyskać kwotę rzędu 5 000 - 6 000 zł, którą to mogłaby przeznaczyć na potrzeby małoletnich, a także spłatę kredytu zaciągniętego na zakup pralki. Natomiast w okresie letnim mogłaby wypożyczać kombajn i uzyskać dochód również z tego tytułu. Sąd wskazał przy tym, że swój obowiązek alimentacyjny matka powodów spełniała również poprzez zapewnienie dzieciom osobistej opieki i starań o ich wychowanie. Jednakże, małoletnie dzieci stron nie wymagały całodobowej opieki, stąd powinna ona dokładać wszelkich starań w znalezieniu pracy, która zapewniałaby jej odpowiedni dochód i partycypację w kosztach utrzymania powodów. Sąd Rejonowy stwierdził dalej, że także pozwany nie wykorzystywał w pełni swoich możliwości zarobkowych, uznając uzyskany przez niego miesięczny dochód za zaniżony na potrzeby niniejszego postępowania. Sąd stwierdził, że jego możliwości zarobkowe były większe niż przedstawicielki ustawowej. Uzyskiwał on dochody z tytułu napraw maszyn rolniczych, wiosną i latem świadczył rolnikom usługi przy pomocy posiadanych maszyn, uprawiał własne gospodarstwo, a ponadto otrzymywał dotacje unijne z posiadanej ziemi. Pozwany sam wskazał, że w okresie letnim zarobił około 12 000 zł za wykonywanie usług zniwnych. Dodatkowo, Sąd wskazał, że pozwany wyprowadzając się z domu zabрал kwotę 12 000 zł stanowiącą oszczędności stron. W ocenie Sądu, pozwany był zatem w stanie uzyskać ze wszystkich źródeł średnie miesięczne zarobki w kwocie około 3 000 zł.

Rozkładając więc ciężar obowiązku alimentacyjnego pomiędzy obojga rodziców Sąd I instancji wziął pod uwagę uzasadnione koszty utrzymania małoletnich oraz możliwości majątkowe i zarobkowe rodziców i uznał, że pozwany był w stanie łożyć na każde z dzieci kwotę po 600 zł miesięcznie. Pozostałe koszty utrzymania dzieci, tj. kwota po 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów, obciążały przedstawicielkę ustawową małoletnich.

Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał przepisy art. 133 § 1 k.r.o. i art. 135 § 1 i 2 k.r.o.

O kosztach sądowych Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. uznając, że pozwany powinien zwrócić przedstawicielce ustawowej połowę kosztów zastępstwa, których wysokość ustalono na podstawie o § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano obligatoryjnie z urzędu na mocy art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie, zaskarżając go w części, w punkcie II. Orzeczeniu zarzucili:

1. błędne przyjęcie, że pozwany R. M. może uzyskiwać ze wszystkich źródeł swojego dochodu miesięczne zarobki w kwocie 3 000 zł w sytuacji, gdy jest on osobą młodą znającą się nie tylko na uprawie ziemi, ale i na dokonywaniu

wszelkich napraw maszyn rolniczych, co tym samym umożliwi mu podejmowanie większej ilości zajęć, z tytułu których mógłby osiągać miesięcznie wynagrodzenie oscylujące w granicach 4 000 – 5 000 zł;

2. pominięcie przez Sąd, że pozwany R. M. ma w swoim posiadaniu samochód ciężarowy, którego nie wykorzystuje zgodnie z jego przeznaczeniem, tj. w celach zarobkowych, na jaki został de facto kupiony, podczas gdy mógłby prowadzić usługi korzystając z tegoż pojazdu, które zapewniłyby mu dodatkowe źródło dochodu i pozwoliłyby na partycypowanie w kosztach utrzymania małoletnich w stopniu wyższym aniżeli dotychczas;

3. odmowę przyznania przez Sąd przymiotu wiarygodności zeznaniom świadków K. S. i A. S. odnośnie możliwości zarobkowych pozwanego, w sytuacji gdy jako osoby wspólnie z nim zamieszkujące w trakcie, gdy prowadził wspólne gospodarstwo domowe z J. M., mieli oni pełny ogład na wykonywane przez niego prace zarobkowe, ich długość oraz częstotliwość, zaś znając stawki obowiązujące w rejonie za tego typu prace, mogli z całą pewnością określić realne możliwości zarobkowe R. M.;

4. błędne przyjęcie przez Sąd, że przedstawicielka ustawowa małoletnich J. M. nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych w sytuacji, gdy cały ciężar wychowania dzieci spoczywa na matce, zaś ojciec nie czyni żadnych osobistych starań o wychowanie dzieci.

Wskazując na powyższe, skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego R. M. na rzecz małoletnich powodów alimentów w kwocie po 700 zł na każde z nich w stosunku miesięcznym, płatnych do dnia 10-go każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej matki J. M. wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% w stosunku rocznym w razie uchybienia w płatności którejkolwiek z rat oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł także pozwany, który zaskarżył go w części, co do punktu I ponad kwotę 300 zł na rzecz małoletniego D. M. oraz ponad kwotę 300 zł na rzecz małoletniej P. M., w punkcie II w zakresie ponad kwotę 180 zł tytułem kosztów procesu i w punkcie III w zakresie ponad kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Orzeczeniu zarzucił:

I. sprzeczność ustaleń Sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym polegającą na przyjęciu, iż:

a) możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego kształtują się na poziomie 3 000 zł miesięcznie, podczas gdy zgodnie ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym możliwości majątkowe pozwanego wynoszą około 1 000 zł miesięcznie;

b) usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów wynoszą po 900 zł miesięcznie, podczas gdy z zestawienia zawartego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku suma ustalonych przez Sąd wydatków przedstawicielki ustawowej na potrzeby małoletnich powodów wynosi odpowiednio: 690 zł (P. M.) i 620 zł (D. M.) miesięcznie;

II. pominięcie przez Sąd okoliczności, iż przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów celowo pogarsza swoją sytuację materialną poprzez wyprowadzkę i wynajmowanie mieszkania w sytuacji, gdy mieszkając w dotychczasowym miejscu zamieszkania ponosiła niższe koszty utrzymania, w chwili obecnej nie mieszka w wynajmowanym mieszkaniu;

III. pominięcie przez Sąd okoliczności, iż w czasie trwania postępowania przed Sądem I instancji przedstawicielka ustawowa małoletnich przeprowadziła się z dotychczasowego miejsca zamieszkania do B., co generuje dodatkowe i niezrozumiałe koszty, zwłaszcza w świetle faktu, iż przedstawicielka ustawowa nie podjęła tamże stałej pracy;

IV. nieuwzględnienie istotnych faktów mianowicie, iż przedstawicielka ustawowa posiada majątek – jest współwłaścicielką domu we wsi P..

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o zasądzenie od pozwanego R. M. na rzecz małoletniego powoda D. M. tytułem alimentów kwotę po 300 zł miesięcznie i na rzecz małoletniej powódki P. M. tytułem alimentów kwotę po 300 zł miesięcznie, płatną z góry do dnia 10-go każdego miesiąca J. M. jako ustawowej przedstawicielce dzieci, poczynając

od dnia 23 października 2013 roku z ustawowymi odsetkami w wypadku zwłoki w płatności rat, stosowną zmianę wyroku w zakresie kosztów postępowania oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej według norm przepisanych.

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Obie apelacje są bezzasadne.

Na wstępie wyjaśnienia wymaga, że obowiązkiem Sądu I instancji w niniejszej sprawie było ustalenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zakres obowiązku alimentacyjnego określa art. 135 § 1 k.r.o. stanowiąc, że zależy on od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Treścią obowiązku alimentacyjnego jest, więc dostarczanie uprawnionemu przez zobowiązanego środków utrzymania i wychowania, a więc zapewnienie mieszkania, wyżywienia, odzieży, odpowiedniego wykształcenia, rozwijania zainteresowań kulturalnych i uzdolnień.

Z niewadliwych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że P. M. ma obecnie 11 lat, a D. M. ma 6 lat. Dokonując ustaleń w zakresie kształtowania się kosztów miesięcznego utrzymania powodów Sąd I instancji wskazał, na czym dokładnie oparł swoje ustalenia w tym zakresie i trafnie uznał, że wynoszą one około 900 zł w przypadku obydwójga powodów. Wprawdzie, jak trafnie zauważyła w apelacji pozwana, dokonując zestawienia miesięcznych wydatków na potrzeby małoletnich Sąd wymienił kwoty, które po zsumowaniu dają 690 zł w przypadku małoletniej i 620 zł w przypadku małoletniego, ale uchodzi uwadze skarżącego, że Sąd ten wśród tych wydatków zawarł także „koszty ewentualnego, doraźnego leczenia, dojazdów na zajęcia z judo, rozrywki” w przypadku małoletniej i „koszty ewentualnego, doraźnego leczenia, rozrywki” w przypadku małoletniego. Jakkolwiek, jest to pewnego rodzaju enigmatyczne stwierdzenie, niemniej jednak nie można stwierdzić, aby było obarczone ryzykiem błędu. Kwota 900 zł jest bowiem, w ocenie Sądu Odwoławczego, adekwatna do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych, do których bez wątpienia należą także wydatki tak ogólnie sformułowane. Wbrew przekonaniu pozwanej, tak określony miesięczny koszt utrzymania powodów jawi się i tak jako przeciętny. Małoletni są w zasadzie zdrowi i nie wymagają ponadstandardowych wydatków, co nie uszło także uwadze Sądu I instancji.

Analizując sytuację majątkową R. M., w kontekście zarzutów obu apelacji, Sąd Okręgowy stwierdza, że zostały one właściwie ocenione przez Sąd I instancji na kwotę 3 000 zł. Nie można zgodzić się z pozwanym, że wynoszą one zaledwie 1 000 zł miesięcznie. W ocenie Sądu Okręgowego, tezy jego apelacji stanowią wyłącznie kontynuację stanowiska zaprezentowanego przed Sądem I instancji, gdzie wyłącznie na potrzeby postępowania obniżał on swoje możliwości zarobkowe. Jak prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy pozwany uzyskiwał przecież dochody z tytułu napraw maszyn rolniczych, wiosną i latem świadczył rolnikom usługi przy pomocy posiadanych maszyn, uprawiał własne gospodarstwo, a przy tym otrzymywał dotacje unijne z posiadanej ziemi. Sąd Odwoławczy nie znajduje jednak podstaw do uwzględnienia twierdzeń apelacji powodów, że możliwości zarobkowe pozwanej wynoszą znacznie więcej, niż przyjął to Sąd Rejonowy, bo oscylują w granicach 4 000 – 5 000 zł. Tej okoliczności skarżący bowiem nie wykazali. Podzielić należy przekonanie Sądu Rejonowego, że nie mogła ona zostać ustalona na podstawie zeznań A. S. i K. S.. Wprawdzie, jak wskazują w apelacji powodowie, świadkowie ci z uwagi na dotychczasowe wspólne zamieszkiwanie z pozwanym i codzienną z nim styczność, powinni mieć wiedzę w tym zakresie, ale do ich twierdzeń słusznie Sąd I instancji podszedł z dużą ostrożnością. Nie wolno bowiem tracić z pola widzenia, że są to osoby najbliższe dla ustawowej przedstawicielki (ojciec i brat), które już tylko z tego względu są zainteresowani wynikiem tej sprawy. Poza tym, ustawowa przedstawicielka sama podała, że prowadząc z pozwanym wspólne gospodarstwo domowe na utrzymanie rodziny miesięcznie dysponowali kwotą 2 000 zł, przy czym to dochody pozwanej stanowiły jedyne źródło ich utrzymania.

Zauważyć należy, że obowiązek alimentacyjny wobec małoletnich dzieci obciąża oboje rodziców. W związku z powyższym, Sąd Rejonowy rozważył także możliwości zarobkowe matki powodów. Z niewadliwych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że ona również powinna partycypować w kosztach utrzymania dzieci, skoro jej możliwości zarobkowe zostały ocenione na kwotę 1 200 zł. Sąd Okręgowy nie dostrzega przeszkód, dla których ustawowa

przedstawicielka nie mogłaby podjąć zatrudnienia, skoro małoletni nie są już w takim wieku, że wymagają jej codziennej opieki. Niemniej jednak, nie można matce powodów czynić zarzutów, że wraz z małoletnimi zmieniła miejsce zamieszkania i przeprowadziła się do B., w związku z czym ich miesięczne koszty utrzymania wzrosły.

Sąd Okręgowy podzielił więc, co do zasady ustalenia Sądu I instancji, że w zakresie możliwości R. M. mieści się przyczynianie się do zaspakajania uzasadnionych potrzeb powodów. Skoro miesięczny koszt ich utrzymania został ustalony na kwotę 900 zł, to pozwany obowiązany jest do zaspakajania usprawiedliwionych potrzeb powodów w wysokości po 600 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich. Wskazane sumy mieszczą się w zakresie możliwości finansowych pozwanego i zaspakajają uzasadnione potrzeby powodów. Brakującą część powinna łożyć matka, co w ocenie Sądu Okręgowego zamyka się w kwocie po 300 zł miesięcznie. Zgodzić należy się z tym, że to pozwany powinien w większym zakresie łożyć na ich utrzymanie niż ustawowa przedstawicielka, bowiem ta sprawuje nad nimi codzienną opiekę.

Wbrew zarzutom apelacji pozwanego, prawidłowe jest także rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w przedmiocie kosztów postępowania w pierwszej instancji, ponieważ oparte ono zostało na właściwych przepisach prawa.

Nie znajdując jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia obu apelacji, Sąd Okręgowy oddalił je na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. Wysokość należnych powodom kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym ustalono na podstawie § 7 ust. 1 pkt 11 w zw. z ust. 4 w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z art. § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461) na kwotę 300 zł, a wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym ustalono na podstawie § 7 ust. 1 pkt 11 w zw. z art. § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461) na kwotę 60 zł. Po dokonaniu stosownego rachunku (300 zł-60 zł) na rzecz każdego z powodów należało zasądzić od pozwanego kwotę 240 zł.